

भूतपूर्व दुय्यम सेवा निवड मंडळांच्या कक्षेतील (महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेबाहेरील) गट-ब (अराजपत्रित) गट-क व गट-ड संवर्गातील नामनिर्देशनाच्या कोट्यातील पदे सरळसेवेने भरण्याबाबतच्या एकत्रित मार्गदर्शक सूचना...

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: प्रानिमं १२२२/प्र.क्र.५४/का.१३-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : ४ मे, २०२२.

- वाचा :-**
- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक : प्रानिमं १२१६/(प्र.क्र.६५/१६)/१३-अ, दिनांक १३ जून, २०१८
 - २) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग (माहिती तंत्रज्ञान) क्रमांक: मातंस-२०२०/ प्र.क्र.११/से-२/३९, दिनांक २० फेब्रुवारी, २०२०
 - ३) शासन शुध्दीपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग (माहिती तंत्रज्ञान) क्रमांक :मातंस-२०२०/ प्र.क्र.११/से-२/३९, दिनांक २४ फेब्रुवारी, २०२०
 - ४) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक : प्रानिमं १२२०/प्र.क्र.२१/१३-अ, दिनांक १७ ऑगस्ट, २०२०
 - ५) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग (माहिती तंत्रज्ञान) क्रमांक: मातंस-२०२०/प्र.क्र.११/ से-२/३९, दिनांक २१ जानेवारी, २०२१
 - ६) शासन पूरक पत्र, सामान्य प्रशासन विभाग (माहिती तंत्रज्ञान) क्रमांक: मातंस-२०२०/ प्र.क्र.११/से-२/३९, दिनांक ०४ मार्च, २०२१
 - ७) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक : प्रानिमं १२२१/प्र.क्र.५/का .१३-अ, दिनांक २२ एप्रिल, २०२१
 - ८) शासन पूरक पत्र, सामान्य प्रशासन विभाग क्रमांक : प्रानिमं १२२१/प्र.क्र.५/का.१३-अ, दिनांक १९ मे, २०२१
 - ९) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन (माहिती तंत्रज्ञान) विभाग क्रमांक :मातंस-२०२२/प्र.क्र.०१ / से-२/३९, दिनांक १८ जानेवारी, २०२२

प्रस्तावना:-

भूतपूर्व दुय्यम सेवा निवड मंडळांच्या कक्षेतील (महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेबाहेरील) गट-ब (अराजपत्रित), गट-क व गट-ड संवर्गातील रिक्त पदे सरळसेवेने महापरीक्षा पोर्टल मार्फत भरण्याबाबतची एकत्रित कार्यपद्धती संदर्भाकित क्रमांक १ येथील दिनांक १३ जून, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये विहित करण्यात आली आहे. तद्नंतर, महापरीक्षा पोर्टल पद्धतीत बदल करुन सुधारित परीक्षा पद्धती पॅनेलवर नियुक्त केलेल्या पाच कंपन्यांकडून (OMR Vendor) राबविण्याची कार्यवाही करण्याच्या सूचना सामान्य प्रशासन (माहिती तंत्रज्ञान) विभागाच्या संदर्भाकित क्रमांक ५ व ६ च्या आदेशान्वये देण्यात आल्या. त्यानुषंगाने, सामान्य प्रशासन विभागाच्या संदर्भाकित क्रमांक ७ येथील दिनांक २२ एप्रिल, २०२१ च्या शासन परिपत्रकान्वये सूचना देण्यात आल्या आहेत. सामान्य प्रशासन (माहिती तंत्रज्ञान) विभागाच्या संदर्भाकित क्रमांक ९ येथील दिनांक १८ जानेवारी, २०२२ च्या शासन निर्णयान्वये, त्या विभागाचे दिनांक २१ जानेवारी, २०२१ व दिनांक ४ मार्च, २०२१ चे शासन निर्णय स्थगित करण्यात आले असून, यानंतर पदभरतीच्या परीक्षा Empanelment केलेल्या OMR Vendor कडून घेण्यात येऊ नये, असा निर्णय घेण्यात आला आहे. त्यानुसार, भूतपूर्व दुय्यम सेवा निवड मंडळांच्या कक्षेतील (महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेबाहेरील) सरळसेवा पदभरतीसंदर्भात सर्वसमावेशक मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

भूतपूर्व दुय्यम सेवा निवड मंडळांच्या कक्षेतील (महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेबाहेरील) नामनिर्देशनाच्या कोट्यातील गट-ब (अराजपत्रित), गट-क व गट-ड संवर्गातील सरळसेवेने भरण्यात येणाऱ्या पदभरतीच्या कार्यपद्धतीबाबतचे संदर्भांकित क्रमांक १ येथील दिनांक १३ जून, २०१८, संदर्भांकित क्रमांक ४ येथील १७ ऑगस्ट, २०२०, संदर्भांकित क्रमांक ७ येथील २२ एप्रिल, २०२१ व संदर्भांकित क्रमांक ८ येथील दिनांक १९ मे, २०२१ हे शासन आदेश अधिक्रमित करण्यात येऊन, एकत्रित मार्गदर्शक सूचना पुढीलप्रमाणे विहित करण्यात येत आहेत.

१. भूतपूर्व दुय्यम सेवा निवड मंडळांच्या कक्षेतील (महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेबाहेरील) जिल्हास्तरीय/प्रादेशिकस्तरीय/राज्यस्तरीय पदे सरळसेवेने भरण्यासाठी निवड समित्यांची स्थापना करण्याबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना :

जिल्हास्तरीय पदे भरण्यासाठी जिल्हा निवड समितीची स्थापना तसेच प्रादेशिकस्तरीय व राज्यस्तरीय पदे भरण्यासाठी प्रादेशिक व राज्यस्तरीय निवड समित्यांची स्थापना करण्यात यावी. या समित्यांची रचना पुढीलप्रमाणे राहिल.

अ) जिल्हा निवड समितीची रचना

१	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२	मुख्य कार्यकारी अधिकारी	सदस्य
३	जिल्हा कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मार्गदर्शन अधिकारी	सदस्य
४	जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी	सदस्य
५	जिल्हा आदिवासी विकास अधिकारी	सदस्य
६	जिल्हा सैनिक कल्याण अधिकारी	सदस्य
७	ज्या कार्यालय/विभागातील पदे भरावयाची आहेत त्या कार्यालयाचे/विभागाचे प्रमुख अथवा त्यांचे गट अ मधील प्रतिनिधी	सदस्य
(सामायिक संवर्गातील उदा: लिपिक-टंकलेखक, वरीष्ठ लिपिक, वाहनचालक इ. पदांवर भरती करताना अ.क्र.७ येथील सदस्याचा समितीमध्ये समावेश असणार नाही.)		
८	जिल्हाधिकारी यांच्या अधिपत्याखालील गट "अ" मधील अधिकारी	सदस्य सचिव
टिप १: जिल्हा परिषदेमधील रिक्त पदांवरील भरतीची कार्यवाही करताना मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांची शिफारस विचारात घेऊन, जिल्हाधिकारी यांनी जिल्हा परिषदेतील गट "अ" मधील एका अधिकाऱ्याची सदस्य सचिव म्हणून नियुक्ती करावी.		
टिप २: वरील निवड समितीमध्ये अ.जा./अ.ज./इ.मा.व. या प्रवर्गाकरिता प्रतिनिधित्व करणारा एक सदस्य असावा.		
टिप ३: वरील निवड समितीमध्ये अल्पसंख्यांकाचे प्रतिनिधित्व करणारा गट-अ मधील एक सदस्य असावा		
टिप ४: सर्वसाधारण किंवा उपरोक्त प्रवर्गापैकी कोणत्याही प्रवर्गामधील एक प्रतिनिधी महिला असणे अनिवार्य आहे.		
टिप ५: निवड समिती गठित करताना वरील अटींची पूर्तता होत नसल्यास निवड समितीमध्ये अतिरिक्त सदस्याची नियुक्ती करून सदर अटींची पूर्तता करण्यात यावी.		
टिप ६: निवड समितीमधील अन्य कोणताही सदस्य गट अ स्तरापेक्षा कमी स्तरावरील नसावा. तथापि, गट "अ" मधील अल्पसंख्यांक अधिकारी उपलब्ध होत नसल्यास गट-“ब” (राजपत्रित) अल्पसंख्यांक अधिकाऱ्याचा निवड समितीमध्ये समावेश करण्यात यावा.		

ब) प्रादेशिक निवड समितीची रचना

१	प्रादेशिक विभाग प्रमुख	अध्यक्ष
२	अ.जा./अ.ज./इ.मा.व. यामधून एक गट-अ वर्गाचा प्रतिनिधी	सदस्य
३	अल्पसंख्यांकामधून एक गट-अ वर्गाचा प्रतिनिधी (गट 'अ' मधील अल्पसंख्यांक अधिकारी उपलब्ध होत नसल्यास गट-“ब” (राजपत्रित) अधिकारी)	सदस्य
४	प्रादेशिक विभाग प्रमुखाच्या अधिपत्याखालील गट-अ मधील अधिकारी	सदस्य सचिव
टिप १: सर्वसाधारण किंवा उपरोक्त प्रवर्गांपैकी कोणत्याही प्रवर्गामधील एक प्रतिनिधी महिला असणे अनिवार्य		
टिप २: निवड समिती गठित करताना वरील अटींची पूर्तता होत नसल्यास निवड समितीमध्ये अतिरिक्त सदस्याची नियुक्ती करून सदर अटींची पूर्तता करण्यात यावी.		

क) राज्यस्तरीय निवड समितीची रचना

१	विभाग प्रमुख	अध्यक्ष
२	अ.जा./अ.ज./इ.मा.व. यामधून एक गट-अ वर्गाचा प्रतिनिधी	सदस्य
३	अल्पसंख्यांकामधून एक गट-अ वर्गाचा प्रतिनिधी (गट “अ” मधील अल्पसंख्यांक अधिकारी उपलब्ध होत नसल्यास गट-“ब” (राजपत्रित) अधिकारी)	सदस्य
४	विभाग प्रमुखाच्या अधिपत्याखालील गट-अ मधील अधिकारी	सदस्य सचिव
टिप १: सर्वसाधारण किंवा उपरोक्त प्रवर्गांपैकी कोणत्याही प्रवर्गामधील एक प्रतिनिधी महिला असणे अनिवार्य		
टिप २: निवड समिती गठित करताना वरील अटींची पूर्तता होत नसल्यास निवड समितीमध्ये अतिरिक्त सदस्याची नियुक्ती करून सदर अटींची पूर्तता करण्यात यावी.		

२. निवड प्रक्रियेचा कालबद्ध कार्यक्रम :-

- अ) जिल्हा निवड समितीस निश्चित कालावधीत उमेदवारांची शिफारस करणे शक्य व्हावे म्हणून सर्व मंत्रालयीन विभागांच्या अधिपत्याखालील विभाग प्रमुख आणि कार्यालय प्रमुखांनी आपल्या अधिपत्याखालील जिल्हास्तरीय पदांचा नियमित आढावा घेऊन सरळसेवेने भरती करावयाची रिक्त पदे निश्चित करून, या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्ट “अ” मध्ये दर्शविल्यानुसार, रिक्त पदांचे मागणीपत्र प्रतिवर्षी सप्टेंबर महिन्यामध्ये (पदोन्नतीसाठीच्या निवडसूचीच्या वर्षाच्या सुरवातीस) संबंधित जिल्हा निवड समितीकडे पाठविण्याची दक्षता घ्यावी व जिल्हा निवड समित्यांनी परिशिष्ट “अ” मध्ये निश्चित केल्यानुसार विहित कालावधीत निवड प्रक्रियेची कार्यवाही करावी.
- ब) वरीलप्रमाणे कार्यवाही करताना नियुक्ती प्राधिकारी (जिल्हा परिषदा वगळून उर्वरित) यांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील कार्यालयात पुढील वर्षाच्या माहे ऑगस्ट अखेरपर्यंत किती जिल्हास्तरीय पदे नामनिर्देशनाने भरतीसाठी उपलब्ध होतील (उदा. माहे सप्टेंबर २०२२ मध्ये मागणीपत्र पाठविताना दिनांक ०१ सप्टेंबर, २०२२ ते दि. ३१ ऑगस्ट, २०२३ पर्यंत- याप्रमाणे दरवर्षी सेवानिवृत्ती, पदोन्नती, इ. कारणांमुळे रिक्त असलेली/होणारी पदे) याचा अंदाज घेऊन दरवर्षी माहे सप्टेंबर मध्ये जिल्हा निवड समितीकडे मागणीपत्र पाठवावे.

क) राज्यातील सर्व जिल्हा परिषदांमधील गट-ब (अराजपत्रित) , गट-क व गट-ड ची पदे दरवर्षी नियमितपणे भरली जातील यासाठी कालबद्ध कार्यक्रम निश्चित करण्याची जबाबदारी ग्रामविकास विभागाची राहिल. तसेच असा भरती कार्यक्रम दरवर्षी सप्टेंबरमध्ये सुरू होऊन निवड प्रक्रिया पुढील वर्षाच्या ऑगस्ट अखेरपर्यंत पूर्ण होईल, अशा प्रकारे निश्चित करण्यात येईल. जिल्हा परिषदेने जिल्हा निवड समितीकडे मागणीपत्र न पाठविता जिल्हा परिषदांमधील रिक्त पदे भरण्याबाबत दरवर्षी ग्रामविकास विभागाकडून निश्चित करण्यात येणाऱ्या कालबद्ध कार्यक्रमानुसार जिल्हा निवड समितीच्या मान्यतेने निवड प्रक्रियेची संपूर्ण कार्यवाही करावी. असे करताना परिच्छेद क्रमांक२(ब) प्रमाणे उपलब्ध होणारी रिक्त पदे विचारात घेण्यात यावी.

ड) या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्ट “अ” मधील कालबद्ध कार्यक्रमाच्या अधीन राहून संबंधित विभागीय आयुक्त (महसूल) यांनी संबंधित महसूल विभागाकरीता (जिल्हा परिषदा वगळून) गट-ब (अराजपत्रित), गट-क व गट-ड मधील सर्व जिल्हास्तरीय पदांकरिता परीक्षा घेण्याच्या दृष्टीने एकत्रित कार्यक्रम निश्चित करावा.

इ) मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी स्थापन केलेल्या प्रादेशिक व राज्यस्तरीय निवड समित्यांनी सेवाभरतीची जाहिरात ज्या महिन्यात दिली जाईल त्या महिन्यापासून पुढील एका वर्षात नामनिर्देशनाने भरतीसाठी उपलब्ध होणाऱ्या संभाव्य रिक्त पदांची संख्या विचारात घेऊन निवड प्रक्रिया करावी. (उदा. सप्टेंबर, २०२२ मध्ये जाहिरात दिल्यास ३१ ऑगस्ट, २०२३ पर्यंत सेवानिवृत्ती, पदोन्नती, इ. मुळे रिक्त होणारी पदे.)

३. रिक्त पदांबाबतची जाहिरात विविध पद्धतीने करण्याबाबत

अ) रिक्त पदांची जाहिरात वृत्तपत्रांमधून देण्यात यावी. त्याकरिता संबंधित प्रादेशिक विभागामधील अधिक खप असलेल्या वर्तमानपत्रांमध्ये व रोजगारविषयक वृत्तपत्रांमध्ये जाहिरात देण्यात यावी व त्यापैकी किमान एक वृत्तपत्र मराठी असावे. सदर जाहिरात माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयामार्फत देणे अनिवार्य राहिल.

ब) याशिवाय सदर जाहिरात केंद्र शासनाच्या कामगार व रोजगार मंत्रालयाच्या **National Career Service** या पोर्टलवर प्रसिद्ध करण्यात यावी. राज्य शासनाच्या कौशल्य विकास व उद्योजकता विभागातर्गत असलेल्या संबंधित जिल्ह्यातील/प्रादेशिक विभागातील कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मार्गदर्शन केंद्रांना देखील रिक्त पदांची माहिती देण्यात यावी, जेणेकरून त्यांच्यामार्फत त्यास समुचित प्रसिद्धी दिली जाईल. तसेच कौशल्य विकास व उद्योजकता विभागातर्गत www.rojgar.mahaswayam.gov.in या वेब पोर्टलवर रिक्त पदे अधिसूचित करण्यात यावीत.

क) तसेच, रिक्त पदांची जाहिरात संबंधित निवड समिती प्रमुखांच्या व नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांच्या कार्यालयांच्या दर्शनी जागेतील सूचना फलकांवर (नोटीस बोर्ड) तसेच अधिकृत संकेतस्थळांवर प्रसिद्ध करण्यात यावी.

ड) रिक्त पदांची जाहिरात प्रसिद्ध करताना उमेदवाराने अर्ज कसा करावा, परीक्षेचे स्वरूप व परीक्षेचा अभ्यासक्रम इत्यादी सूचना जाहिरातीत नमूद कराव्यात.

४. पदभरतीसाठी स्पर्धा परीक्षा

- अ) रिक्त पदभरती प्रक्रिया राबविताना संबंधित जिल्हा निवड समित्या, प्रादेशिकस्तरीय निवड समित्या तसेच राज्यस्तरीय निवड समित्यांनी स्पर्धा परीक्षा ऑनलाईन पद्धतीने (Computer Based Test) घ्यावी.
- ब) स्पर्धा परीक्षा ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यासाठी कंपनी निवडीचे अधिकार संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाच्या अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव यांना राहतील. मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त भूतपूर्व दुय्यम सेवा निवड मंडळांच्या कक्षेतील (महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेबाहेरील) नामनिर्देशनाच्या कोट्यातील गट-ब (अराजपत्रित), गट-क व गट-ड संवर्गातील पदांचा विचार करून, त्यासाठी योग्य कंपनीची निवड करावी व त्या कंपनीमार्फतच विभागातील पदांच्या स्पर्धा परीक्षा प्रक्रिया राबविण्याची कार्यवाही करावी.

५. कंपनीच्या निवडीबाबतचे निकष

- अ) कंपनीची निवड करताना संबंधित कंपनीस महाराष्ट्रासह इतर दोन राज्यात व केंद्र शासनाकडील शासकीय /निमशासकीय पदभरतीच्या स्पर्धा परीक्षा राबविण्याचा किमान ५ वर्षांचा अनुभव असावा.
- ब) संबंधित कंपनीस किमान ५,००,००० उमेदवारांसाठी स्पर्धा परीक्षा राबविण्याचा अनुभव असावा.
- क) कंपनीची निवड करताना, सदर कंपनीचे नांव मागील ५ वर्षांत कोणत्याही राज्य शासनाच्या व केंद्र शासनाच्या कोणत्याही विभागाच्या काळ्या यादीत नसावे.
- ड) स्पर्धा परीक्षा आयोजनासाठी संबंधित कंपनीने प्रत्येक जिल्ह्याच्या ठिकाणी परीक्षा आयोजित करण्याची क्षमता असल्याचे प्रमाणित करणे गरजेचे राहिल.
- ई) कंपनीची निवड करताना स्पर्धा परीक्षेच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने आवश्यक त्या सर्व तांत्रिक बाबींची कंपनीने पूर्तता करणे आवश्यक राहिल.
- फ) स्पर्धा परीक्षा अत्यंत पारदर्शकपणे, विश्वासाई, गोपनीयता बाळगून, सुरक्षितरित्या व सुलभतेने पार पाडण्यासाठी आवश्यक असलेल्या इतर सर्व उपाययोजना करण्याची क्षमता कंपनीकडे असावी.

६. कंपनीशी करावयाचा सामंजस्य करार

सामंजस्य करार करताना खालील बाबींचा समावेश असावा.

- उमेदवारांकडून प्राप्त झालेले स्पर्धा परीक्षेचे अर्ज स्वीकारणे, त्याची छाननी करणे, परीक्षा शुल्क ऑनलाईन पद्धतीने स्वीकारणे, अर्जावर योग्य ती प्रक्रिया करून ऑनलाईन प्रवेशपत्र तयार करणे, परीक्षेचा निकाल तसेच शिफारस झालेल्या व न झालेल्या उमेदवारांच्या याद्या संकेतस्थळावर जाहीर करणे इत्यादी बाबी कंपनीमार्फत करण्यासंदर्भात सामंजस्य करारात स्पष्ट उल्लेख असावा.
- स्पर्धा परीक्षा प्रक्रिया सुलभतेने व पारदर्शकपणे पार पाडण्यासाठी योजावयाच्या सुविधांचा सामंजस्य करारात उल्लेख असावा. जसे की, सीसीटीव्ही प्रणालीव्दारे चित्रीकरण, मोबाईल जॅमर, बायोमॅट्रिक उपस्थिती, आयरिस स्कॅन, उमेदवारांचे फ्रिस्किंग, पोलीस बंदोबस्त इत्यादी.

- iii. स्पर्धा परीक्षेसाठी प्रश्नसंच (Question Bank) कंपनीमार्फत तयार करण्यात यावा.
- iv. एकापेक्षा जास्त सत्रांमध्ये कंपनीस परीक्षा घ्यावी लागली तर प्रश्नांची काढीण्यापातळी समान असावी तसेच प्रश्नांचे यादृच्छिकीकरण (Randomization) करण्यात यावे.
- v. एकापेक्षा जास्त सत्रांमध्ये परीक्षा घ्यावी लागली तर गुणांचे सामान्यीकरण (Normalisation) प्रक्रिया करणे आवश्यक राहिल.
- vi. परीक्षेच्या कालावधीमध्ये कंपनीमार्फत नियंत्रण कक्षाची स्थापना करावी. या नियंत्रण कक्षामध्ये कंपनी व संबंधित विभाग/कार्यालयाचा प्रतिनिधी नेमावा.
- vii. स्पर्धा परीक्षा प्रक्रिया पार पाडतांना निवड केलेली कंपनी व संबंधित विभाग/ निवडसमिती यांनी पार पाडावयाच्या कर्तव्य व जबाबदाऱ्या यांचा स्पष्ट उल्लेख असावा.
- viii. परीक्षा झाल्यानंतर उत्तरतालिका प्रसिद्ध करणे, उत्तरतालिकेवर आक्षेप मागविणे, आक्षेपांचे निराकरण करणे तद्नंतर निकाल घोषित करणे याबाबतच्या वेळापत्रकाचा स्पष्ट उल्लेख सामंजस्य करारामध्ये असावा.
- ix. परीक्षा केंद्रे निवडताना कंपनीची स्वतःची केंद्रे असावीत. बाहेरच्या केंद्रांना सब कॉन्ट्रॅक्ट देण्यात येत असेल तर कराराची प्रत, त्या केंद्रांना गोपनीयतेबाबत देण्यात आलेल्या सूचना किंवा अटी व शर्ती इत्यादी बाबतची माहिती विभागांना देणे याबाबत करारात तरतूद करणे आवश्यक राहिल.
- x. परीक्षेच्या कोणत्याही टप्प्यावर गैरप्रकार घडला तर त्याबाबत कायदेशीर कारवाई करण्याकरिता तक्रार करण्याची जबाबदारी कोणाची राहिल याबाबत करारनाम्यात स्पष्ट उल्लेख असावा.

७. **परीक्षेचे शुल्क:-**

- अ) स्पर्धा परीक्षेकरिता उमेदवारांकडून आकारावयाचे परीक्षा शुल्क हे संबंधित प्रशासकीय विभागांनी वित्त विभागाच्या मंजूरीने ठरवावे. परीक्षाशुल्क ठरवितांना राखीव प्रवर्गासाठी १०%सवलत देण्यात यावी.
- ब) सदर शुल्क ऑनलाईन पद्धतीने स्वीकारावे व तसा स्पष्ट उल्लेख जाहिरातीमध्ये करावा. सदर शुल्काची सर्व रक्कम शासनाच्या एकत्रित निधीमध्ये (जमा शीर्षाखाली) जमा करण्यात यावी.
- क) संबंधित विभाग प्रमुख/प्रादेशिक विभाग प्रमुख व जिल्हाधिकारी यांनी स्पर्धा परीक्षेच्या आयोजनाकरीता होणाऱ्या एकूण खर्चाची तरतूद/ वाढीव तरतूद त्यांच्या कार्यालयीन अंदाजपत्रकात करावी व सदर खर्च मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

८. **परीक्षेचे स्वरूप:-**

- अ) कंपनीमार्फत ऑनलाईन पद्धतीने (Computer Based Test) परीक्षा वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपात आयोजित करावी. प्रत्येक प्रश्नास एकूण (१०० प्रश्न)जास्तीत जास्त २ गुण ठेवण्यात यावेत.
- ब) ज्या पदांसाठी शारीरिक व व्यावसायिक चाचणी आवश्यक नाही अशा गट-ब (अराजपत्रित), गट-क व गट-ड मधील अन्य सर्व पदांकरीता उमेदवारांची निवड करतांना मराठी, इंग्रजी, सामान्य ज्ञान व बौद्धिक चाचणी या विषयांवरील प्रश्नांकरिता प्रत्येकी ५० गुण ठेवून एकूण २००

गुणांची परीक्षा घेण्यात यावी. अशा परीक्षेमध्ये उमेदवारांनी प्राप्त केलेल्या गुणांच्या आधारे एकूण गुणांच्या किमान ४५% गुण मिळवणाऱ्या उमेदवारांमधून निवडसूची तयार करून निवडसूचीतील पात्र उमेदवारांची गुणवत्तेनुसार शिफारस करण्यात यावी.

- क) ज्या पदांसाठी शारीरिक चाचणी (Physical Test) किंवा व्यावसायिक चाचणी (Proficiency Test) घेणे आवश्यक असेल, अशा पदांसाठी मराठी, इंग्रजी, सामान्य ज्ञान व बौद्धिक चाचणी या विषयांवरील प्रश्नांकरिता प्रत्येकी ३० गुण ठेवून एकूण १२० गुणांची (एकूण ६० प्रश्न) परीक्षा व ८० गुणांची शारीरिक चाचणी/व्यावसायिक चाचणी घेण्यात यावी. तथापि, जे उमेदवार परीक्षेत किमान ४५% गुण प्राप्त करतील, अशा उमेदवारांनाच शारीरिक चाचणी/व्यावसायिक चाचणी देता येईल. परीक्षा व शारीरिक चाचणी/व्यावसायिक चाचणी यांमध्ये उमेदवारांनी प्राप्त केलेल्या गुणांच्या आधारे निवडसूची तयार करून निवडसूचीतील पात्र उमेदवारांची गुणवत्तेनुसार शिफारस करण्यात यावी.
- ड) शालांत परीक्षा उत्तीर्णपेक्षा कमी अर्हता आवश्यक असलेल्या उदा. सुतार, गवंडी इत्यादी संवर्गातील पदांसाठी व्यावसायिक चाचणी, आवश्यक तेथे शारीरिक क्षमतेची चाचणी घेणे आवश्यक असल्यामुळे अशा उमेदवारांची निवड करताना ६० गुणांची व्यावसायिक चाचणी व आवश्यक तेथे ४० गुणांची शारीरिक क्षमतेची चाचणी घेऊन यांमध्ये उमेदवारांनी प्राप्त केलेल्या गुणांच्या आधारे निवडसूची तयार करून निवडसूचीतील पात्र उमेदवारांची गुणवत्तेनुसार शिफारस करण्यात यावी. ज्या पदांसाठी शारीरिक क्षमतेची चाचणी घेण्याची आवश्यकता नाही, अशा पदांसाठी १०० गुणांची व्यावसायिक चाचणी घेऊन यांमध्ये उमेदवारांनी प्राप्त केलेल्या गुणांच्या आधारे निवडसूची तयार करून निवडसूचीतील पात्र उमेदवारांची गुणवत्तेनुसार शिफारस करण्यात यावी.
- ई) वरील प्रमाणे कार्यवाही करताना गुणवत्ता यादीत अंतर्भाव करण्यासाठी उमेदवाराने एकूण गुणांच्या किमान ४५% गुण प्राप्त करणे आवश्यक राहिल.
- फ) जिल्हास्तरीय पदांसाठी निवड होणाऱ्या उमेदवारांना संबंधित जिल्ह्याचा भूगोल, सामाजिक इतिहास, हवामान इ.स्थानिक बाबींची/वैशिष्ट्यांची माहिती असणे आवश्यक आहे. यास्तव सामान्यज्ञान या विषयाची प्रश्नपत्रिका तयार करताना सदर बाब विचारात घेण्यात यावी.
- ग) गट-ब (अराजपत्रित), गट-क व गट-ड मधील कोणत्याही पदासाठी उमेदवारांची निवड करताना मौखिक परीक्षा (मुलाखती) घेण्यात येऊ नये.
- ह) परीक्षेतील प्रश्नांचा स्तर हा त्या त्या पदांच्या सेवाप्रवेश नियमांमध्ये विहित करण्यात आलेल्या किमान शैक्षणिक अर्हतेच्या दर्जापेक्षा निम्न नसावा.
- ज) ज्या पदांकरिता पदवी ही कमीतकमी अर्हता आहे, अशा पदांकरिता परीक्षेचा दर्जा भारतातील मान्यताप्राप्त विद्यापीठांच्या पदवी परीक्षेच्या दर्जाच्या समान राहिल. परंतु त्यापैकी मराठी व इंग्रजी या विषयांच्या प्रश्नपत्रिकेचा दर्जा उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षेच्या (इयत्ता १२ वी) दर्जाच्या समान राहिल.

९. उमेदवारांना समान गुण मिळाल्यास:-

परीक्षेचा निकाल तयार करताना, परीक्षेत ज्या पात्र उमेदवारांना समान गुण असतील अशा उमेदवारांचा गुणवत्ता यादीमधील प्राधान्यक्रम पुढीलप्रमाणे निश्चित करण्यात यावा:

- अ) आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्याच्या पाल्यास प्रथम प्राधान्य राहिल.
- ब) समान गुणप्राप्त उमेदवारांमध्ये आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्याचा पाल्य नसेल अथवा वरील अनु. क्र. (अ) नुसार एकापेक्षा अधिक उमेदवार समान गुणप्राप्त असतील तर त्यापैकी वयाने ज्येष्ठ असलेल्या उमेदवारास प्राधान्य देण्यात यावे.
- क) वरील अनु. क्र. (अ) व (ब) या दोन्ही अटींमध्ये देखील समान ठरत असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत, अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकास उच्चतर शैक्षणिक अर्हता (पदव्युत्तर पदवीधर, पदवीधर, उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण, माध्यमिक शालांत परीक्षा उत्तीर्ण अशा प्रकारे) धारण करणाऱ्या उमेदवारास प्राधान्यक्रम देण्यात यावा.
- ड) वरील अनु. क्र. (अ), (ब) व (क) या तिन्ही अटींमध्ये देखील समान ठरत असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत, सदर पदाच्या सेवाप्रवेश नियमामध्ये विहित असलेल्या किमान शैक्षणिक अर्हतेमध्ये उच्चतर गुण प्राप्त उमेदवारास प्राधान्यक्रम देण्यात यावा.

(टीप: आत्महत्याग्रस्त शेतकऱ्याचा पाल्य म्हणजे शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र.एससीवाय-१२०५/प्र.क्र.१८९/म-७, दिनांक २३ जानेवारी, २००६ अन्वये गठीत करण्यात आलेल्या जिल्हाधिकाऱ्यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हास्तरीय समितीने ज्या कुटुंबास शेतकऱ्याच्या आत्महत्याप्रकरणी मदतीसाठी पात्र ठरविले असेल अशा कुटुंबातील मृत शेतकऱ्याचा पाल्य (पत्नी/मुलगे/मुलगी) होय.)

१०. निवडसूचीत समाविष्ट करावयाच्या उमेदवारांची संख्या:-

निवडसूची ही प्रवर्गनिहाय तयार करण्यात यावी व त्यामध्ये समाविष्ट करावयाच्या उमेदवारांची संख्या पुढीलप्रमाणे असावी:-

प्रवर्गनिहाय रिक्त पदांची संख्या	निवडसूचीमध्ये समाविष्ट करावयाच्या उमेदवारांची संख्या
१	३
२ ते ४	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या १०० टक्के किंवा ५ यापैकी जे अधिक असेल ते.
५ ते ९	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या ५० टक्के किंवा १० यापैकी जे अधिक असेल ते.
१० ते ४९	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या ३० टक्के किंवा १५ यापैकी जे अधिक असेल ते.
५० किंवा याहून अधिक	रिक्त पदे अधिक रिक्त पदांच्या २५ टक्के.

वरीलप्रमाणे अतिरिक्त उमेदवारांच्या संख्येची परिगणना करताना उमेदवारांची संख्या अपूर्णाकात येत असल्यास पुढील पूर्णांक संख्या विचारात घेण्यात यावी.

११. निवडसूचीची कालमर्यादा

- अ) निवड समितीने तयार केलेली निवडसूची १ वर्षासाठी किंवा निवडसूची तयार करताना ज्या दिनांकापर्यंतची रिक्त पदे विचारात घेण्यात आली आहेत त्या दिनांकापर्यंत, यापैकी जे नंतर घडेल त्या दिनांकापर्यंत विधीग्राह्य राहिल. त्यानंतर ही निवडसूची व्यपगत होईल.

ब) निवड समितीने तयार केलेल्या निवडसूचीमधून ज्येष्ठतेनुसार उमेदवारांची नियुक्तीसाठी शिफारस केल्यानंतर शिफारस केलेला उमेदवार सदर पदावर विहित मुदतीत रुजू न झाल्यास किंवा संबंधित पदाच्या सेवाप्रवेश नियमातील तरतुदीनुसार, किंवा जात प्रमाणपत्र/अन्य आवश्यक प्रमाणपत्रांची अनुपलब्धता/अवैधता किंवा अन्य कोणत्याही कारणास्तव नियुक्तीसाठी पात्र ठरत नसल्याचे आढळून आल्यास अथवा शिफारस केलेला उमेदवार रुजू झाल्यानंतर नजिकच्या कालावधीत त्याने राजीनामा दिल्यामुळे किंवा त्याचा मृत्यू झाल्याने पद रिक्त झाल्यास, अशी पदे त्या त्या प्रवर्गाच्या निवडसूचीतील अतिरिक्त उमेदवारांमधून वरिष्ठतेनुसार उतरत्या क्रमाने भरण्यात यावीत. मात्र, अशी कार्यवाही निवडसूचीच्या कालमर्यादेत करण्यात यावी.

१२. पदभरती प्रक्रियेची अंमलबजावणी व संनियंत्रण

- अ) जिल्हास्तरीय/प्रादेशिकस्तरीय/राज्यस्तरीय सरळसेवेची पदे भरताना शासनाच्या उपरोक्त निर्देशांची अंमलबजावणी व संनियंत्रण करण्याची जबाबदारी संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाच्या अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांची राहिल.
- ब) परीक्षासंदर्भात काही आक्षेप/वाद/न्यायालयीन प्रकरण/ विधानमंडळ कामकाजविषयक बाबी उद्भवल्यास, त्याची संपूर्ण जबाबदारी मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाच्या अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांची राहिल.
- क) पदभरती कालावधीत परीक्षांबाबतच्या तक्रारींचे निराकरण करण्यासाठी तक्रार निवारण कक्ष स्थापन करण्यात यावा.

१३. निवडसमितीचे निर्णय अभिलिखित करणे.

निवड समितीचे सर्व निर्णय संबंधित विभाग/कार्यालय यांच्याकडे निवड समितीकडून अभिलिखित करण्यात यावेत.

१४. भूतपूर्व दुय्यम सेवा निवड मंडळांच्या कक्षेतील (महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेबाहेरील) सरळसेवा भरतीसाठी सामान्य प्रशासन विभागाने विहित केलेल्या कार्यपद्धतीपेक्षा वेगळी कार्यपद्धती काही मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी विहित केलेली आहे. असे संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग तसेच राज्यातील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्था व राज्य शासनाच्या अधिपत्याखालील सर्व सार्वजनिक उपक्रम, मंडळे, महामंडळे, संचालनालये त्यांच्याशी संबंधित पदभरतीसाठी प्रस्तुत परीक्षा पद्धतीचा पर्याय स्वीकारू शकतील.

१५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक २०२२०५०४१८४७१०१२०७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रशांत साजणीकर)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई,
२) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२,

- ३) मा.उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२,
- ४) सर्व मा.मंत्री / मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२,
- ५) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद / विधानसभा, विधानभवन, मुंबई,
- ६) सर्व मा.संसद सदस्य, मा.विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य,
- ७) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२,
- ८) सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
- ९) सर्व मंत्रालयीन विभाग (आस्थापना)- त्यांनी हे आदेश सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणावेत.
- १०) *प्रबंधक, मूळ शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
- ११) *प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
- १२) *प्रबंधक, लोक आयुक्त व उपलोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
- १३) *प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई,
- १४) * सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
- १५) *सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानसभा) मुंबई,
- १६) *सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधान परिषद) मुंबई,
- १७) *राज्य निवडणूक आयुक्त, राज्य निवडणूक आयोग, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई,
- १८) *सचिव, राज्य माहिती आयोग, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई,
- १९) *महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र, मुंबई,
- २०) *महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र, मुंबई,
- २१) *महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र/नागपूर,
- २२) *महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र/नागपूर,
- २३) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई (प्रसिध्दीकरिता ५ प्रती),
- २४) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, ग्रंथालय, द्वा मजला, विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२ (१० प्रती),
- २५) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- २६) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- २७) मुख्य लेखापरीक्षक (निवासी लेखे), कोकण भवन, नवी मुंबई,
- २८) सर्व जिल्हाधिकारी,
- २९) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- ३०) सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभागप्रमुख/ प्रादेशिक विभाग प्रमुख/कार्यालय प्रमुख - (मंत्रालयीन विभागामार्फत),
- ३१) सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२,
- ३२) निवडनस्ती.

*पत्राने

शासन निर्णय सा.प्र.वि. क्रमांक: प्रानिमं १२२२/प्र.क्र.५४/२२/का.१३अ, दि. ४ मे, २०२२ सोबतचे

परिशिष्ट -अ

जिल्हास्तरीय रिक्त पदांवरील नेमणूका करण्यासाठी खालीलप्रमाणे कालबद्ध कार्यक्रम निश्चित करण्यात येत आहे: -

नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांनी जिल्हा निवड समितीकडे मागणीपत्र पाठविणे.	दरवर्षी १५ सप्टेंबरपर्यंत
जिल्हा निवड समितीने जाहिरात प्रसिध्द करणे	दरवर्षी ऑक्टोबर महिन्यात
जिल्हा निवड समितीने परीक्षा/ व्यावसायिक चाचणी घेणे	दरवर्षी नोव्हेंबर महिन्यात
निकाल व त्यानुसार निवडसूची जाहीर करणे	दरवर्षी डिसेंबर अखेरपर्यंत

२. नियुक्ती प्राधिकारी यांनी त्यांच्या अधिपत्याखालील कार्यालयात किती जिल्हास्तरीय पदे नामनिर्देशनाने भरतीसाठी रिक्त आहेत व भरती वर्षात ऑगस्ट अखेरपर्यंत किती पदे रिक्त होतील (उदा.सेवानिवृत्ती, पदोन्नती इत्यादीमुळे) याचा अंदाज घेऊन दरवर्षी १५ सप्टेंबरपर्यंत प्रस्तुत शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट-ब मध्ये दर्शविलेल्या विहित नमुन्यात जिल्हा निवड समितीकडे मागणीपत्र पाठवावे. तसेच मागणी निरंक असल्यास तसेही जिल्हा निवड समितीस कळविण्यात यावे.

३. नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांनी निवड समितीकडे मागणीपत्र पाठविण्याची मुदत संपताच जिल्हा निवड समितीने मागणी आलेल्या एकूण पदांची संवर्गनिहाय व प्रवर्गनिहाय संख्या निश्चित करून पदांची जाहिरात विहित कालावधीत प्रसिध्द करण्याबाबत कार्यवाही करावी.

४. निवड समितीकडे विहित मुदतीनंतर प्राप्त झालेल्या मागणीपत्रांमधील मागणीवर पुढील वर्षाच्या कालबद्ध कार्यक्रमानुसार विचार करण्यात यावा. परंतु संबंधित निवड समितीने ज्या संवर्गातील पदांसाठी अगोदरच कालबद्ध कार्यक्रमानुसार जाहिरात प्रसिध्द केली असेल व त्याच संवर्गातील पदांचा दिनांक १५ सप्टेंबर नंतर परंतु परीक्षेच्या दिनांकाच्या लगतपूर्वीच्या महिन्याच्या अखेरपर्यंत प्राप्त झालेल्या मागणीपत्रांमध्ये समावेश असल्यास, अशावेळी सदर मागणीपत्रांमधील संबंधित संवर्गातील पदांचा समावेश निवड सूची तयार करण्यासाठी रिक्त पदांची संख्या विचारात घेताना करण्यात यावा व मागणीपत्रातील उर्वरित संवर्गातील पदांचा पुढील वर्षाच्या कालबद्ध कार्यक्रमानुसार विचार करण्यात यावा.

शासन निर्णय सा.प्र.वि. क्रमांक: प्रानिमं १२२२/प्र.क्र.५४/२२/का.१३अ, दि. ४ मे, २०२२ सोबतचे

परिशिष्ट ब

उमेदवारांची भरती करण्यासाठी निवड समितीकडे पाठविण्याचा मागणीपत्राचा नमुना:-

- १) कार्यालय/विभाग आणि पत्ता :
- २) पदाचे नाव :
- ३) नामनिर्देशनाने भरावयाच्या पदांची संख्या :
 - अ)स्थायी
 - ब)अस्थायी (असल्यास, किती कालावधीसाठी चालू राहील)
- ४) पदांच्या आरक्षणाचा तपशील :
 - प्रवर्ग पदसंख्या सर्वसाधारण महिला दिव्यांग माजी सैनिक खेळाडू अनाथ इतर
 - अ) अनुसूचित जाती :
 - ब) अनुसूचित जमाती :
 - क) वि.जा. (अ) :
 - ड) भ.ज. (ब) :
 - इ) भ.ज. (क) :
 - फ) भ.ज. (ड) :
 - च) इतर मागास प्रवर्ग :
 - छ) विशेष मागास प्रवर्ग :
 - ज) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक :
 - झ) अराखीव :

एकूण...
- ५) पद ज्या वर्गातील व सेवेतील असेल तो वर्ग व ती सेवा
- ६) परीक्षाधीन कालावधी, असल्यास (संबंधित पदाच्या सेवाप्रवेश नियमामध्ये विहित असल्यास/शासन मान्यतेने स्वतंत्रपणे विहित केलेला असल्यास)
- ७) नोटीस देऊन नियुक्ती समाप्ती करण्यात येते काय, असल्यास, कोणत्या शर्तीवर?
 - अ) कर्तव्ये
 - ब) उमेदवारांना जेथे सेवा करावी लागेल त्या कार्यालयाचे ठिकाण/ठिकाणे
- ९) निवडण्यात आलेल्या उमेदवारांना कामावर केव्हा यावे लागेल?
- १०) वेतनश्रेणी -
 - अ) थेट सेवा प्रविष्टांसाठी
 - ब) किमान वेतनापेक्षा अधिक असणाऱ्या प्रारंभीच्या वेतनासाठी केलेली विनंती विचारात घेण्यात येईल काय, असल्यास, त्याची मर्यादा व कारणे?
- ११) नमूद करणे इष्ट असेल तर, पदोन्नतीच्या संधी
- १२) आवश्यक अर्हता
 - अ) शिक्षण
 - ब) प्रशिक्षण
 - क) अनुभव
 - ड) कोणतीही इतर अर्हता
 - ई) वरील (अ), (ब), (क) आणि (ड) यातील आवश्यक गोष्टींचे काटेकोरपणे पालन होणार आहे काय, नसल्यास, वरील बाबींच्या संबंधात शिथिलता किती प्रमाणात अनुज्ञेय असेल ते नमूद करण्यात यावे.
 - फ) समान अर्हतेचा स्वीकार करता येईल काय, अशा अर्हता कोणत्या?
- १३) वयोमर्यादा (कोणतीही असल्यास)
- १४) राष्ट्रीयत्व
- १५) वरील प्रश्नांच्या कक्षेत न आलेल्या कोणत्याही इतर शर्ती अथवा अर्हता

मागणी पत्र पाठविणाऱ्या अधिकाऱ्याची सही व पदनाम

दिनांक:

स्थान:
